

τιμὴν τοῦ Βίσμαρκ ἑορτὰς“ ἐπλήρου ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τῆς „ὑπο τὰς φιλύρας“.

Περὶ τὴν 2 μ. μ. ὀγδοήκοντα σύλλογοι ἀγωνιστῶν, οἱ μὲν ἐκ Βερολίνου ἀντιπροσωπευόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπὸ τῆς ὀλομελείας, οἱ δ' ἐκ τῶν περιχώρων ὑπὸ ἐπιτροπῶν, συνήχθησαν ἐν τῷ παρὰ τὸν κεντρικὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου στρατῶν τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ ἐκεῖθεν ἐν στρατιωτικῇ παρατάξει μετὰ τῶν σημαιῶν των καὶ τῶν στρατιωτικῶν μουσικῶν τῆς φρουρᾶς τοῦ Βερολίνου παρήλασαν διὰ τῆς „ὑπο τὰς φιλύρας“ κάτωθεν τῶν ἀνακτόρων τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ διαδόχου, καὶ ἔστησαν ἔξωθεν τοῦ μεγάρου τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ ἐν ζητωκραυγαῖς πληρούσαις τὸν ἀέρα.

Τὸ θέαμα ἦν ὄντως ἐπιβλητικόν! Τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἀγωνισταὶ τῶν διαφόρων πολέμων, καὶ μετὰ αὐτῶν δρᾶξ ἀπομάχων τῶν πολέμων τοῦ 1813—14 ἐν στολῇ μὲ τὴν ὑπὸ τῶν σφαιρῶν καὶ τοῦ χρόνου εἰς βάρχη μεταβληθεῖσαν σημαίαν των, παρήλαυνον ἐν βήματι παρατάξεως. Καὶ ἔβλεπέ τις ἐκεῖ ἄνδρας πάσης τάξεως καὶ παντός ἐπαγγέλματος, ὧν τὰ στήθη ἐκόσμουν παράσημα αἱματόστικτα καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν κεκτημένα.

Πρὸ τοῦ μεγάρου τοῦ πρίγκηπος αἱ σημαῖαι τῶν συλλόγων, μετ' ἐπιτροπῆς ἐξ ἐκάστου τούτων εἰσῆλθον εἰς τὴν αὐλὴν, ὅπου ὁ πρόεδρος τοῦ συνδέσμου ὄλων τῶν συλλόγων προσεφώνησε τὸν ἀρχικαγκελάριον, ὅστις ἀντεφώνησε λόγους πλήρεις ἐννοίας: „Ὑμεῖς, συστρατιῶται, εἶπε μετὰ ἄλλων, εἴθε ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπραγματοποιήσατε τὰς συμβουλὰς, ἃς

παρέσχον τῇ Α. Μ. τῷ βασιλεῖ ἡμῶν. Ἄνευ τῶν ἔργων σας οἱ λόγοι μου ἐλαχίστην θὰ εἶχον ἐπιτυχίαν. Λόγοι καὶ ἔργα ἔδει νὰ συμπράξωσιν, ὅπως ἐπιτύχωμεν ὅ,τι ἡδυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν. Ὁ στρατὸς διατηρεῖ ἡμῖν τὸ Παλλάδιον τῆς εἰρήνης. Ἄς ζητωκραυγᾶσωμεν λοιπόν, συστρατιῶται, ὑπὲρ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἔργων, ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως ἡμῶν καὶ τοῦ ἐνδόξου στρατοῦ Του.“

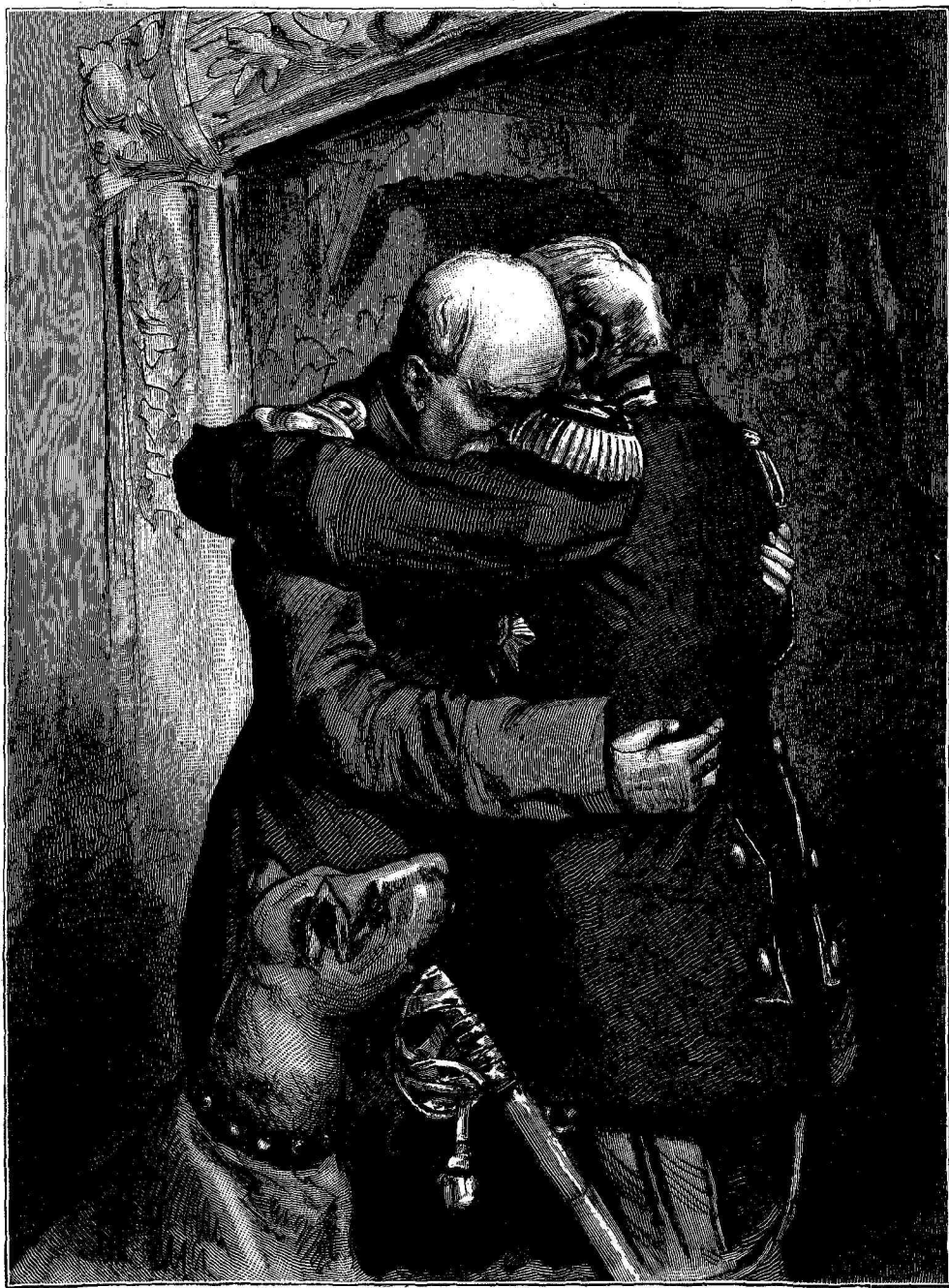
Αἱ ζητωκραυγαὶ ἐπανεληφθῆσαν τότε ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν μουσικῶν, ἐξικνούμεναι δίκην βροντῆς εἰς ἀποστάσεις μεγάλας, καὶ μετ' ὀλίγον οἱ σύλλογοι ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν των μέχρι τοῦ λόφου Τίβολι, ὅπου ἡ ἑορτὴ ἐπερατώθη διὰ σπονδῶν εἰς τὸν Γαμβρῖνον ἐν ταῖς ἀπεράντοις αἰθούσαις τοῦ ἐπὶ τοῦ λόφου ὁμωνύμου ζυθοπωλείου.

Ἄλλ' ἢ συρροὴ εἰς τὰς ὁδοὺς ἤρξατο ἤδη νὰ γίνηται ζωηροτέρα, καὶ περὶ τὴν 6 μ. μ. ὦραν τὸ πλῆθος ἦν τόσον πυκνὸν ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων, ὥστε πᾶσα κίνησις ἀπέβαιεν ἀδύνατος. Ἡ πρὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ αὐτοκράτορος πλατεῖα, ἀφειδίσα ἐλευθέρα εἰς τὴν συρροὴν ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, ἦτο

τόσον κατὰμεστος πλῆθος, ὥστε οὐδὲν ἄλλο ρηδύνατό τις νὰ διακρίνῃ, ἢ μᾶζαν συμπαγῇ σωμάτων ἀνθρωπίνων καὶ ἄνωθεν αὐτῆς κεφαλὰς χαινούσας ἐπὶ μέχρις ἐξαρθρώσεως τεταμένων λαιμῶν.

Οὕτως ἐν τοιαύτῃ ἀφορήτῳ συνθλίψει ἐπῆλθεν ἡ σκοτία καὶ ἠκούσθησαν οἱ πρῶτοι μουσικοὶ ἤχοι τῆς περὶ ὦραν 7½ μ. μ. ἐκκινήσεως λαμπαδηδρομίας καὶ ἡ προαγγέλουσα τὴν προσέλασιν ὀχλοβοή. Ἵνα λάβῃ τις ἰδέαν τοῦ ἐκτάκτως μεγαλοπρεποῦς ἐκείνου θεάματος, ὅπερ ἤρξατο ἀνελισσόμε-

20

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΤΙΓΜΗ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ περιπτύσσεται καὶ ἀσπάζεται τὸν Βίσμαρκ.